

ตารางสรุปการคำนวณยาตามน้ำหนักตัว

ตาราง 1 ตารางขนาดยาวัณโรคที่ใช้คำนวณตามน้ำหนักตัว และขนาดยาสูงสุด

ยา	ช่วงขนาดยา มก./กก./วัน	เฉลี่ย มก./กก./วัน	ขนาดยาสูงสุด (maximum dose)
H	4-6	5	300 มก./วัน
R	8-12	10	600 มก./วัน
Z	20-30	25	2000 มก./วัน
E	15-20	15	1600 มก./วัน
S	12-18	15	1000 มก./วัน

- ห้ามให้ S ในหญิงที่กำลังตั้งครรภ์
- ผู้ป่วยอายุ > 60 ปี อาจทนรับ S ขนาดมากกว่า 500-750มก./วัน ทุกวันไม่ได้ควรลดขนาดยาเหลือ 10 มก./กก./วัน
- ผู้ป่วยที่น้ำหนักน้อยกว่า 50 กก. อาจทนรับ S ขนาดมากกว่า 500-750 มก./วัน ทุกวันไม่ได้เช่นกัน

ตาราง 2 ตารางขนาดของยาวัณโรคตามช่วงน้ำหนัก

น้ำหนักก่อนเริ่มการ รักษา** (กก.)	ขนาดของยา (มก.)*			
	H 4-6 มก./วัน	R 8-12 มก./วัน	Z 20-30 มก./วัน	E 15-20 มก./วัน
***35-49	300	450	1,000	800
50-59	300	600	1,500	1,000
60-69	300	600	1,500	1,200
≥ 70	300	600	2,000	1,200

* ตารางแสดงช่วงน้ำหนักนี้มีเพื่อให้่ายต่อการปฏิบัติงาน แนะนำให้คำนวณตามน้ำหนักจริงทุกครั้ง ปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมตามขนาดยาที่มีอยู่ เพื่อหลีกเลี่ยงการหักเม็ดยา

** ถ้ามีการลดหรือเพิ่มของน้ำหนักตัวในช่วงน้ำหนักที่ต่างกัน ให้ปรับขนาดยาตามช่วงน้ำหนักที่เปลี่ยนไป เพื่อป้องกันการดื้อยา หรือเกิดอาการอื่นไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา

*** น้ำหนักน้อยกว่าหรือเท่ากับ 35 กิโลกรัมให้คำนวณตามน้ำหนักตัว

ตาราง 3 ตารางยารวมเม็ดสำหรับผู้ใหญ่สูตร 4FDC (H75+R150+Z400+E275)

ช่วงน้ำหนัก	สูตร 4FDC (H75 R150 Z400 E275)				
	จำนวนเม็ด	ปริมาณยา H ต่อวัน (มก.)	ปริมาณยา R ต่อวัน (มก.)	ปริมาณยา Z ต่อวัน (มก.)	ปริมาณยา E ต่อวัน (มก.)
30-37 กก.	2	150	300	800	550
38-54 กก.	3	225	450	1200	825
55-70 กก.	4	300	600	1600	1100

ตาราง 4 ตารางยารวมเม็ดสำหรับผู้ใหญ่สูตร 2FDC (H75+R150,H100+R150,H150+R300)

ช่วงน้ำหนัก	สูตร 2FDC	จำนวนเม็ด	ปริมาณยา H ต่อวัน (มก.)	ปริมาณยา R ต่อวัน (มก.)
30-37 กก.	H75 R150	2	150	300
38-54 กก.	H75 R150	3	225	450
	H100 R150	3	300	450
55-70 กก.	H75 R150	4	300	600
	H150 R300	2	300	600

FDC เป็นยารวมหลายขนานผสมในเม็ดหนึ่งๆ เช่น HR หรือ HRZ หรือ HRZE การใช้ FDC จะช่วยเพิ่มความสะดวกในการจัด กินยา และหลีกเลี่ยงการเลือกกินยาบางขนานได้ อนึ่งในกรณีที่แพทย์เห็นว่าควรเพิ่มขนาดยาขนานใดขนานหนึ่ง สามารถใช้ยาแยกเม็ดเสริมเพิ่มเติมได้

ยารวมเม็ดมีส่วนประกอบของขนาดยาที่เหมาะสมสำหรับผู้ป่วยวัณโรคผู้ใหญ่ที่มีน้ำหนักตัวระหว่าง 30-70 กิโลกรัม ถ้าผู้ป่วยมีน้ำหนักนอกเหนือจากเกณฑ์นี้ แนะนำให้ใช้ยาแยกเม็ด

วิธีการผสมยาฉีด Streptomycin 1 G

1. คำนวณปริมาณยาฉีดตามน้ำหนักของผู้ป่วย โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\text{ปริมาณหลังผสมที่ผู้ป่วยจะได้รับ} = \frac{15(\text{mg/kg}) \times \text{น้ำหนัก(kg)}}{500 \text{ mg.}}$$

- 15 คือ ขนาดการให้ยา Streptomycin ที่ให้ขนาด 15 mg./kg. (Max. 750 mg.)
- น้ำหนักผู้ป่วยคิดเป็นกิโลกรัมตามที่ได้วัดได้ในวันที่มารับยา
- 500 คือ ขนาดยา Streptomycin ที่มีในสารละลาย 1 ml.

- ผสมใน Sterile water for injection จำนวน 1.4 ml ซึ่งจะได้สารละลายยาที่มีความเข้มข้น 1 กรัมในสารละลาย 2 ซีซี
- ฉีด IM เท่านั้น